

LATVIJAS VALSTIS ARHĪVS

LKP CĒSU RAŽONA KOMITEJA

FONDS N.º PA-4155

APRAKSTĪ N.º 42-64,01

1945 - 1991 G.G.

VĒSTURISKĀS IZZINĀS-

1950 - 1991 | G.G.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
CĒSU RAJONA KOMITEJA

PA - 4155. f.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1950.g.-1963.g.

1964.g.-1987.g.

Ar VK(b)P 1949.g. 24. decembra un LK(b)P CK 1949.g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b)P Cēsu apriņķa komiteju likvidēja¹, tās vietā nodibināja Cēsu rajona komiteju (RK)². Daļu bijušā Cēsu apriņķa pagastu pievienoja Ērgļu, Gaujienas un Smiltenes rajoniem.

Ar LK(b)P CK 1950.g. 12. janvāra biroja sēdes lēmumu, izveido Cēsu RK orgbiroju³, kam uzdod sagatavot pirmo Cēsu rajona konferenci.

Konference notika 1950.g. 29. martā. Tajā ievēlējās Cēsu RK 33 cilvēku sastāvā.⁴ Nākamajā dienā - plēnumā - ievēlēja RK sekretārus un biroju, 7 cilvēku sastāvā.⁵

LK(b)P (kopš 1952.g. - LKP) Cēsu RK struktūra bija šāda:⁶

- 1,2 sekretārs,
- sekretārs,
- organizatoriskā darba nodaļa,
- propogandas un agitācijas nodaļa,
- lauksaimniecības nodaļa,
- nodaļa darbam ar sievietēm.

1 sk. Cēsu AK (PA-115. f.) vēsturisko izziņu

2 LVA, PA-101.f., 12. apr., 26.l., 193. un 210.lp.

3 Turpat, 13. apr., 10.l., 94.lp.

4 LVA, PA-4155. f., 1. apr., 1.l., 62.lp.

5 Turpat, 3.l., 1.lp.

6 LVA, PA-101.f., 12. apr., 26.l., 223.-225.lp.

Reorganizācijas rezultātā, 1954.g. janvārī, likvidē nodaļu darbam ar sievietēm un lauksaimniecības nodaļu. Turpināja darboties propagandas un agitācijas nodaļa un organizatoriskā darba nodaļa ar statistikas un vienotas biedra kartes sektoru tās sastāvā.

Cēsu RK, papildus jau esošajām nodaļām, izveidoja arī rūpnieciskās ražošanas nodaļu.⁷

Šāda struktūra saglabājās līdz pat Cēsu RK reorganizācijai 1963.gadā.

Laikā no 1959.g. līdz 1962.g. Cēsu rajona teritorija palielinājās.

1959.g. 11.novembrī LKP CK birojs pieņem lēmumu par Smiltenes rajona likvidēšanu, daļu šī rajona teritorijas pievieno Cēsu rajonam.⁸

1962.g. 18.decembrī, ar LKP CK biroja lēmumu, likvidē Siguldas rajonu. Daļu šī rajona teritorijas pievieno Cēsu rajonam.⁹

1950.gadā LK(b)P Cēsu rajona organizācija apvienoja 41 pirmorganizāciju,¹⁰ 1963.gadā - 92 pirmorganizācijas.¹¹

Ar 1963.g. 2.janvāra LKP CK biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR LKP organizāciju pārkārto pēc ražošanas principa:

LKP rajonu komitejas tiek likvidētas. LPSR izveido 5 rūpnieciskās ražošanas (zonālās) LKP komitejas, kas apvieno rūpniecībā strādājošos, un jau pastāvošās kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu LKP komitejas, kas apvieno lauksaimniecībā nodarbinātos LKP biedrus.¹²

⁷ LVA, PA-101.f., 17.apr., 23.1., 4.lp.

⁸ Turpat, 22.apr., 32.1., 54.lp.

⁹ Turpat, 25.apr., 26.1., 37.lp.

¹⁰ "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 78.lpp.

¹¹ Turpat, 145.lpp.

¹² LVA, PA-101.f., 26.apr., 27.1., 3.-4.lp.

LKP Cēsu rajona komitejas vietā izveido Cēsu kolhozu-sovhozu ražošanas pārvaldes LKP komiteju.¹³

Ar 1964.g. 1.decembra LKP CK Prezidija sēdes lēmumu, kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu LKP komitejas un rūpnieciskās ražošanas LKP komitejas tiek likvidētas un reorganizētas rajonu komitejās.¹⁴

1964.g. 1.decembrī, LKP CK Prezidija sēdē nosaka atjaunoto RK struktūru un štatus:¹⁵

- 1, 2 sekretārs,
- sekretārs,
- sekretāra palīgs,
- organizatoriskā darba nodaļa,
- rūpnieciskās ražošanas un transporta nodaļa.

1964.g. 26.decembrī notiek Cēsu rajona pirmā konference, tajā ievēl Cēsu RK 65 cilvēku sastāvā.¹⁶

Tai pašā dienā - plēnumā - ievēl arī RK sekretārus un biroju, 9 cilvēku sastāvā.¹⁷

1965.gadā LKP Cēsu rajona organizācija apvienoja 100 pirmorganizācijas.¹⁸

Cēsu RK struktūrā nelielas izmaiņas notiek 1975.g. 28.janvārī, kad ar LKP CK biroja lēmumu, visās republikas rajonu komitejās, tiek izveidotas komisijas jautājumā par uzņemšanu partijā un komunistu personīgo lietu izskatīšanai, ar algotu komisijas priekšsēdētāja amatu.¹⁹

13 Sk. Cēsu kolh.-sovhoz.pārvaldes LKP kom. PA-15121.fondu.
 14 LVA, PA-101.f., 27.apr., 30.1., 6.lp.
 15 Turpat, 7.-8.lp.
 16 LVA, PA-4155.f., 24.apr., 1.1., 98.lp.
 17 Turpat, 4.1., 2.lp.
 18 "Коммунистическая партия... " R., 1984, 155.lpp.
 19 LVA, PA-101.f., 29.apr., 13.1., 18.lp.

- 4 -

Līdz 1987. gadam Cēsu rajonā būtiskas pārmaiņas ne-
notiek.

1950. gadā LK(t)P Cēsu rajona organizācija apvienoja
41 pirmorganizāciju,²⁰ 1987. gadā - 102 pirmorganizā-
cijas.²¹

Vad.arhiviste

A. Buševica.

A. Buševica

²⁰ "Коммунистическая партия..." R., 1984, 78.lpp.

²¹ LVA, PA-101.f., 59.apr., 128.l., 204.lp.

Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)

Cēsu rajona komiteja

PA-4155.fonds

Vēsturiskās izziņas
turpinājums par
1988.-1991.gadu

1988.gada 25.-26.novembrī LKP Cēsu rajona organizācijas XXIV konferencē tiek ievēlēta Cēsu rajona komiteja 69 rajona komitejas locekļu sastāvā un revīzijas komisija 17 cilvēku sastāvā.¹⁾

1988.gada 26.novembrī LKP Cēsu rajona komitejas I plēnumā tiek ievēlēti 1.sekretārs, 2.sekretārs, sekretārs, kuri vienlaicīgi tiek ievēlēti arī kā biroja locekļi.²⁾

1988.gada 1.decembrī LKP Cēsu rajona komitejas II plēnumā tiek ievēlēts birojs 11 cilvēku sastāvā.³⁾

1990.gada 31.martā notiek LKP Cēsu rajona organizācijas XXV konferences I daļa un protokolā tiek ierakstīts, ka "partijas rajona organizācija atzīst patstāvīgas LKP izveidošanu uz PSKP Latvijas organizācijas bāzes un uzskata sevi par tās iespējamo struktūrvienību".⁴⁾

1990.gada 29.aprīlī LKP Cēsu rajona organizācijas XXV konferences II daļā no 296 delegātiem nepiedalās tie 33 partijas biedri, kuri savu izvēli izdarījuši par labu PSKP.⁵⁾

1) LVA, PA-4155,f., 56.apr., 1.lieta, 99.lapa.

2) Turpat, 2.lieta, 85.lapa.

3) Turpat, 95.-96.lapa.

4) Turpat, 60.apr., 1.lieta, 41.lapa.

5) Turpat, 44.lapa.

Konferencē nolemj izbeigt LKP Cēsu rajona organizācijas vēlētoto orgānu darbību rajona teritorijā.⁶⁾

1990.gada 19.maijā PSKP platformas piekritēji sanāk LKP Cēsu rajona organizācijas I plēnumā un ievēl LKP Cēsu rajona komitejas 1.sekretāru un biroju 7 cilvēku sastāvā.⁷⁾ Šajā pašā dienā notiek arī LKP Cēsu rajona organizācijas kopējā sapulce, kurā tiek ievēlēta rajona komiteja 22 cilvēku sastāvā un kontroles un revīzijas komisija 6 cilvēku sastāvā.⁸⁾ LKP Cēsu rajona komiteja šādā sastāvā darbojas līdz pat LKP darbības izbeigšanai 1991.gada 24.augustā.

1988.-1991.gadā notika izmaiņas arī LKŪ Cēsu rajona komitejas aparāta struktūrā. Saskaņā ar LKP CK noteikto pilnvaru un rajonu komiteju reorganizāciju, 1988.gada 1.decembra LKP Cēsu rajona komitejas II plēnumā tiek nolemts likvidēt LKP Cēsu rajona komitejas lauksaimniecības, rūpniecības un transporta nodaļu un izveidot to vietā:

- organizatoriskā darba nodaļu,
- ideoloģiskā darba nodaļu,
- lietvedības sektoru,
- partijas komisiju.⁹⁾

1989.gadā LKP Cēsu rajona komitejā tiek izveidots partijas uzskaites sektors.¹⁰⁾

6) LVA, PA-4155.f., 60.apr., 1.lieta, 47.lapa.

7) Turpat, 5.lieta, 36.-37.lapa.

8) Turpat, 6.lieta, 25.-26.lapa.

9) Turpat, 56.apr., 2.lieta, 95.-96.lapa.

10) Turpat, 58.apr., 2.lieta, 19.lapa.

1990.gada I pusgadā lietvedības sektors kļūst par vispārējo daļu.¹¹⁾

1990.gada II pusgadā pēc LKP Cēsu rajona komitejas aparāta struktūras kārtējās reorganizācijas štati ir šādi:

- 1.sekretārs,
- 2.sekretārs,
- sektora vadītājs,
- instruktori un tehniskie darbinieki un apkalpošais personāls.¹²⁾

Pēc fondā esošajiem dokumentiem nav izdevies noskaidrot konkrētu sektora nosaukumu. Šāda struktūra saglabājas līdz 1991.gada augustam.

1989.-1990.g.g. notiek skaitliskas izmaiņas LKP Cēsu rajona organizācijā. Daļa partijas biedru izstājas no PSKP un iestājas Neatkarīgajā Latvijas Komunistiskajā partijā, bet daļa izstājas no PSKP un turpmāk nevēlas darboties nevienā partijā.

1988.gada beigās rajona partijas organizācijā ir 3301 PSKP biedrs un biedra kandidāts un darbojas 109 partijas pirmorganizācijas.¹³⁾

1989.gadā - 3118 PSKP biedri un biedra kandidāti un 109 partijas pirmorganizācijas.¹⁴⁾

11) LVA, PA-4155.f., 60.apr., 7.lieta, 24.lapa.

12) Turpat, 12.lieta, 5.lapa.

13) Turpat, 58.apr., 2.lieta, 5.lapa.

14) LVA, PA-101.f., 63.apr., 60.lieta, 208., 210.lapas otrā puse.

1990.gadā - 1039 PSKP biedri un biedra kandidāti un 42 partijas pirmorganizācijas.¹⁵⁾

1991.gada I pusgadā - 366 PSKP biedri un biedra kandidāti.¹⁶⁾

Sakarā ar to, ka samazinājās PSKP biedru un biedra kandidātu un partijas pirmorganizāciju skaits, 1991.gada 15.maija birojā nolemj izveidot:

1. Cēsu pilsētas LKP pirmorganizāciju,
2. Vecpiebalgas pagasta LKP pirmorganizāciju.¹⁷⁾

Pamatojoties uz 1991.gada 23.augusta LR Augstākās Padomes lēmumu Nr.324 "Par Latvijas Komunistiskās partijas anti-konstitucionālo darbību" un uz 1991.gada 24.augusta lēmumu Nr.334 "Par dažu sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju darbības pārtraukšanu" LKP Cēsu rajona komiteja savu darbību beidza.

II

Uz LKP Cēsu rajona komitejas dokumentu aprakstīšanas brīdī LKP Cēsu rajona komitejas fondā Nr.PA-4155 ir 6411 lietas par 1950.-1989.g.

Dokumenti par 1963.-1964.g. ir arī PA-15121.fondā "Cēsu kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes LKP partijas komiteja" ar 326 lietēm.

Arhīvā ir LK(b)P Cēsu apriņķa komitejas PA-115 fonda dokumenti par 1940.-1941.gadu un 1944.-1949.gadu. 1950.gadā

15) LVA, PA-101.f., 65.apr., 76.lieta, 36., 37.lapas o.p.

16) Turpat, 67.apr., 57.lieta, 10.-11.lapa.

17) LVA, PA-4155.f., 62.apr., 2.lieta, 79.lapa.

LK(b)P Cēsu apriņķa komiteja tiek pārdēvēta par LKP Cēsu rajona komiteju un izveidots fonds Nr. PA-4155.

Pirmo reizi LKP Cēsu rajona komitejas apstrādātie dokumenti par 1950.-1951.g. tiek nodoti LKP CK Partijas vēstures institūta arhīvā (no 1991.gada septembra - Latvijas Valsts arhīva Sociālpolitisko dokumentu daļa) 1954.gada 14.septembrī (skat. 14.09.1954. aktu Nr.4155-1,3).

Fondā Nr.PA-4155 lietas sistematizētas 60 aprakstos (Nr.1-59 un Nr.01) pēc hronoloģiski strukturālā principa.

Par katru gadu ir 2 apraksti:

1. par vispārējās lietvedības jeb pastāvīgi glabājamām lietām,
2. par personālsastāva lietām (izņēmumi ir 1964.-1979.g., kad katru gadu tika sastādīts viens kopējs apraksts).

Vispārējās lietvedības apraksti sastādīti pēc strukturālā principa un iekļauj konferenču, plēnumu, biroja sēžu protokolus, nodaļu informācijas, atskaites, sarakstus u.c. Tur iekļauti arī darbinieku personas kontu kartiņas, rīkojumi par tehniskajiem darbiniekiem (ar 1981.g.), nomenklatūras darbinieku personas lietas (līdz 1983.g.).

No 1945.-1979.g. nomenklatūras darbinieku personas lietas iekļautas PA-15500.fonda "LKP CK, RK un PK nomenklatūras darbinieku personas lietu kolekcija" 34.aprakstā, kas veido LKP Cēsu rajona komitejas nomenklatūras darbinieku personas lietu kolekciju.

No 1980.gada šīs lietas tiek iekļautas LKP Cēsu rajona komitejas fondā vispārējās lietvedības aprakstā, bet, sākot ar 1984.gadu personālsastāva aprakstā kopā ar PSKP biedros uzņemto personas lietām un personālajām lietām.

PA-4155.fonda pastāvīgi glabājamo lietu 33.aprakstā par 1945.-1974.gadu ir arī LK(b)P Cēsu apriņķa komitejas dokumenti par 1945.-1949.gadu - partijas biedru karšu uzskaites grāmatas, partijas biedra kandidātu kartiņu uzskaites grāmatas, partijas biedra un biedra kandidātu uzskaites kartiņu registrācijas žurnāli.

Pārējās partijas pirmorganizācijas veido patstāvīgus fondus.

Partijas pirmorganizāciju dokumenti arhīvā tiek nodoti pēc saraksta kopā ar rajona komitejas aprakstiem. Saraksts veido pielikumu aktam par rajona komitejas dokumentu nodošanu arhīvā.

Arhīvā lietas ieraksta attiecīgo fondu aprakstos pēc kārtas numuriem. No 1983.gada LKP Cēsu rajona komitejas partijas pirmorganizācijas dokumentus iekļauj PA-4155. fondā pastāvīgi glabājamo dokumentu aprakstā. Līdz tam LKP Cēsu rajona komitejas partijas pirmorganizācijas dokumenti veidoja PA-881.fondu.

1991.gada augustā pēc LKP darbības izbeigšanās LKP Cēsu rajona komitejas dokumenti - 16 maisi ar kopējo svaru 237,3 kg nonāk Cēsu zonālajā valsts arhīvā (1991.g. 28.augusta dokumentu nodošanas-pieņemšanas akts) un šajā pašā datumā LVA. Ar 1991.gada 9.oktobra dokumentu nodošanas un pieņemšanas aktu Cēsu rajona Prokuratūra nodod un LVA pieņem LKP Cēsu rajona komitejas dokumentus 2 maisus, kas tika izņemti no LKP Cēsu rajona komitejas telpām sakarā ar pārbaudes nepieciešamību.

Dokumentu apstrādi un aprakstīšanu veica LVA Sociālpolitisko dokumentu daļas darbinieki no 1996.gada maija līdz decem-

brim. Rezultātā tika izveidoti 24 apraksti un aprakstu papildinājumi par pastāvīgi glabājamām lietām un personālsastāvu ar 158 lietām, 1 rajona LKP pirmorganizāciju saraksts ar 24 lietām un 01 apraksta papildinājums ar 21 lietu par tām pirmorganizācijām, kas dokumentus arhīvā nenodeva un kurām nav sava fonda numura. Kopā izveidotas 203 lietas.

1.	Apraksta Nr.5	papildinājums	par 1952.gadu	-	1	lieta
2.	"	Nr.7	" par 1953.gadu	-	1	"
3.	"	Nr.10	" par 1955.gadu	-	1	"
4.	"	Nr.12	" par 1957.gadu	-	1	"
5.	"	Nr.31	" par 1972.gadu	-	1	"
6.	"	Nr.35	"2 par 1975.gadu	-	1	"
7.	"	Nr.40	" par 1980.gadu	-	2	"
8.	"	Nr.42	" par 1981.gadu	-	2	"
9.	"	Nr.44	" par 1982.gadu	-	2	"
10.	"	Nr.46	" par 1983.gadu	-	2	"
11.	"	Nr.48	" par 1984.gadu	-	4	"
12.	"	Nr.50	" par 1985.gadu	-	6	"
13.	"	Nr.52	" par 1986.gadu	-	5	"
14.	"	Nr.53 (p.sast.)	papild.par 1986.gadu	-	6	"
15.	"	Nr.54	" par 1987.gadu	-	8	"
16.	"	Nr.55 (p.sast.)	" par 1987.gadu	-	2	"
17.	"	Nr.56	" par 1988.gadu	-	10	"
18.	"	Nr.57 (p.sast.)	" par 1988.gadu	-	4	"
19.	"	Nr.58	" par 1989.gadu	-	14	"
20.	"	Nr.59 (p.sast.)	" par 1989.gadu	-	13	"
21.	Apraksts	Nr.60	par 1990.gadu	-	30	"
22.	"	Nr.61 (pers.sast.)	par 1990.gadu	-	21	"
23.	"	Nr.62	par 1991.gadu	-	14	"
24.	"	Nr.63 (pers.sast.)	par 1991.gadu	-	7	"

Kopā 158 lietas

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti par 1990.-1991.gadu sastādīti, ievērojot nomināli hronoloģisko sistematizācijas principu un ievērojot metodiskos norādījumus un to papildinājumus (LVA Sociālpolitisko dokumentu daļas lietu aprakstīšanas sektora 1997.gada 12.februāra apspriedes protokols Nr.3).

Plēnumu un biroja lēmumu izpildes dokumenti sistematizēti lietās pēc datuma, kad lēmums noņemts no kontroles.

Ir izveidotas lietas no dokumentiem, kas agrāk arhīvā netika nodoti:

1. Štatu saraksti, tāmes, finanšu atskaites.
2. Darbinieku algu izmaksu saraksti.
3. Kases grāmatas, naudas un materiālo vērtību uzskaites grāmatas.
4. Akti par lietu nodošanu, pieņemšanu.
5. Akti par partijas dokumentu, PSKP biedra kandidātu personas lietu, nomenklatūras darbinieku personas lietu u.c. iznīcināšanu.
6. PSKP biedra kandidātu personas lietas.
7. Lietu nomenklatūra.
8. Tehnisko darbinieku personas lietas u.c.

Personālsastāva lietas tāpat kā iepriekš sistematizētas pa gadiem. Atšķirībā no iepriekšējo gadu prakses, tās apvienotas sējumos. Katrā sējumā ir iekšējais apraksts. Lietas sējumos sistematizētas pēc latviešu alfabēta.

63.apreksē 6.lietā sistematizētas komitejas atbildīgo darbinieku (instruktoru) personas lietas. Pēc sastāva tās nav pilnīgas, jo nav vai nu biroja lēmuma vai autobiogrāfijas u.c.

Sākoties masveida izstāšanās no PSKP 1990.-1991.g.g., PSKP biedru personālās lietas tiek sistematizētas sējumos pēc

kopējā biroja lēmuma un atsevišķiem iesniegumiem, kas sakārtoti hronoloģiskā secībā pēc biroja lēmumiem. Katrā sējumā ir personu alfabēta rādītājs.

61.apraksta 15.lieta un 63.apraksta 5.lieta veidota no atsevišķiem iesniegumiem un rajona LKP pirmorganizāciju protokolu izrakstiem.

63.apraksta 7.lietā ir iekļautas tehnisko darbinieku personas lietas, kas līdz šim arhīvā nebija jānodod. Tās ir nepilnīgas un apviene dokumentus par 1955.-1991.gg.

Dokumentu apstrādes rezultātā veikta dokumentu izvērtēšana:

- 1. sastādīts Akts Nr.1, 18.12.1996. par dokumentu atlasi iznīcināšanai par 1953.-1991.g.g. 111 lietām, kurām nav vēsturiskas un praktiskas vērtības,
- 2. sastādīts Akts Nr.1, 23.12.1996. par iztrūkstošajiem dokumentiem par 1988.-1991.g.g.
- 3. Īslaicīgi glabājamo lietu saraksts par 58 lietām, 14.576 kartiņām par 1989.-1991.g.g.

Vad.arhīviste

S. Grīnvalde

S.Grīnvalde

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
CĒSU RAJONA KOMITEJA

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1989. - 1991. g. g.

PA - 4155. fonds

II

1999. gada maijā tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts ar partijas biedru un biedra kandidātu kartēm, partijas uzskaites kartiņām. Šie dokumenti arhīvā tika saņemti no LKP Centrālās Komitejas (skat. 1991. gada 25. septembra dokumentu pārņemšanas-nodošanas aktu) un ar LKP Cēsu rajona komitejas dokumentiem (skat. 1991. gada 28. augusta dokumentu nodošanas-pieņemšanas aktu). Veicot LKP Cēsu rajona komitejas dokumentu aprakstīšanu, šie partijas uzskaites dokumenti bija atstāti īslaicīgā glabāšanā līdz pilnīgai aprakstīšanas pabeigšanai. Tagad no šiem dokumentiem tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts Nr.64 ar 8 lietām par 2048 personām.

Dokumenti par katru personu sakārtoti alfabētiskā secībā.

Sektora vadītāja

B. Maneka

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Ievietotā iešūtas (ievietotas) _____ 167 (simts sešdesmit septiņas)
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

_____ i skaitā lapas ar litera Nr. _____ 133a _____ ,

_____ iasti lapu Nr. _____ ;

_____ 1 _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____ **T. Supe**
amats *paraksts* *paraksta atšifrējums*